

Telegraful

Organ național-bis

Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

Abonamentul:

Un an 300 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei
luni 180 Lei. — Pentru străinătate un an 900
Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori ne-
francate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petiț 6 Lei pentru odată, dacă se pu-
blică de mai multe ori se dă rabatul convenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Te-
legraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Reforma învățământului teologic

Reforma învățământului teologic având a se face printr-o lege specială, votată de corpurile legiuitoare, proiectul ei îl va redacta Biserica (Sf. Sinod) în acord cu Statul (Ministerul cultelor și al instrucțiunii).

În scopul acesta Sf. Sinod a ales din sânul său o comisie constatătoare din membrii: I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae; PP. SS. LL. episcopul Lucian al Romanului, și arhieriei Titu Târgovișteanu, vicarul arhiepiscopiei de București și Andrei Crișanul, vicarul episcopiei de Oradea.

Președintele comisiei sinodale, I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae, în ultima ședință a Sf. Sinod din anul 1931, a prezentat un proiect, care s'a distribuit membrilor Sf. Sinod, având a se pronunța asupra lui mai întâi comisia și apoi Sf. Sinod în sesiunea ordinară, ce urmează a fi convocată în primăvara anului în curs. Sf. Sinod a dispus, ca acest proiect să fie cunoscut de preoțimea noastră și de către bărbații de școală cu dragoste pentru întărirea sfintei noastre Biserici și pentru propășirea neamului.

În cele următoare publicăm acest proiect, pe lângă declarația că bucuros vom publica orice observări s'ar face asupra problemei de către bărbați competenți.

Adăogăm că concomitent cu acest proiect I. P. Sf. Sa mitropolitul Nicolae a mai prezentat Sf. Sinod și patru regulamente cari prevăd până în amănunte organizarea învățământului teologic și educația viitorilor candidați la preoție în internatele teologice. Proiectul pe care-l dăm mai jos nu conține decât câteva dispozițiuni de ordin general, câtă vreme regulamentele desvoaltă totul până în amănunte.

Proiect de lege pentru învățământul teologic

elaborat de Înalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului

ART. 1. — Școlile pentru pregătirea clerului bisericii ortodoxe sunt: Seminariile, Academile și Facultățile teologice.

ART. 2. — Educațiunea și instrucțiunea clerului se începe în Seminarii, cari sunt școli pregătitoare de grad secundar, și se desăvârșește în Academii și Facultăți de teologie, cari sunt institute teologice cu caracter superior.

Pentru pregătirea monahilor pot exista seminarii speciale.

ART. 3. — Seminarile și Academile teologice stau sub conducerea bisericii. Facultățile de teologie funcționează în cadrul Universităților și potrivit legii învățământului superior.

ART. 4. — Seminarile au două cicluri: inferior și superior dar pot funcționa și numai cu ciclul superior, cu absolvenți ai gimnaziilor recrutați prin concurs.

Absolvenții seminarilor vor fi admiși la examenul de bacalaureat prevăzut de legea învățământului secundar.

ART. 5. — Academile teologice au patru ani de studii. Studenții lor se recrutează dintr-o absolvenți cu bacalaureat ai seminarilor și ai liceelor.

Disciplinele teologice și examenele sunt aceleași ca la cursurile de licență ale Facultăților de teologie.

Academile teologice conferă titlul de licențiat.

ART. 6. — Sf. Sinod, ca cea mai înaltă autoritate pentru chestiunile spirituale, va vota (în conformitate cu legea de față) regulamente privitoare la programele de studii, la numirea profesorilor și la funcționarea școlilor teologice de sub conducerea bisericii.

ART. 7. — Membrii corpului didactic dela școlile de sub conducerea bisericii vor fi asimilați în pregătire și drepturi astfel: cel ai seminarilor cu profesorii dela școlile secundare, iar cel ai Academilor cu profesorii agregați ai Universităților.

ART. 8. — La instituirea, conform legii învățământului superior, a profesorilor și docenților în Facultățile de teologie, se va cere în prealabil aderența Sf. Sinod, care se va referi la puritatea doctrinei și la conduita morală a candidaților.

Sf. Sinod va cere avizul chiriarhului locului, care dacă suportă spesele pentru facultate ca în Bucovina din fondurile proprii, are și dreptul de control asupra gestiunii administrative.

ART. 9. — Toate școlile teologice vor avea internate. Organizarea și funcționarea internatelor vor fi normate de Sf. Sinod prin regulamente speciale.

ART. 10. — În fiecare Eparhie va exista de regulă cel puțin o școală pentru pregătirea clerului, al cărei grad va fi stabilit, în conformitate cu dispozițiile regulamentare ale Sf. Sinod de către organele de conducere ale Eparhiilor.

ART. 11. — Școli teologice nouă sub conducerea bisericii se pot înființa numai în înțelegere cu Ministerul Cultelor și Instrucțiunii, în caz că vor cere ajutorul material al Statului.

ART. 12. — Sf. Sinod cu toată răspunderea ce o are ca cea mai înaltă autoritate spirituală a bisericii ortodoxe române, menține unitatea de organizare și conducere a școlilor teologice de sub conducerea bisericii, exercită controlul necesar, prin ierarhul locului și prin delegați ai săi, pentru buna lor funcționare, și la toate măsurile ce le va crede potrivite pentru ca aceste școli să-și îndeplinească misiunea lor de a crește pe seama bisericii preoți luminați și părinți duhovnicești plini de iubire și tragere de inimă pentru poporul cel drept credincios.

ART. 13. — Cheltuielile personale și materiale pentru întreținerea școlilor teologice și a internatelor vor fi puse la dispoziția bisericii de către Ministerul Cultelor și Instrucțiunii, potrivit art. 21 din Legea de organizare bisericească (Statul are dreptul de control asupra întrebunțării sumelor puse la dispoziția bisericii).

ART. 14. — Toate drepturile, câștigate până în prezent de membrii corpului didactic dela școlile teologice de sub conducerea bisericii în baza legilor și dispozițiilor ministeriale, rămân în ființă.

ART. 15. — Toate dispozițiile legilor anterioare, care contravin legii de față, se abrogă.

ART. 16. — Prezenta lege va intra în vigoare la începutul anului școlar promulgării ei.

(ss) † Nicolae
Mitropolitul Ardealului.

Apărătorii „statusului catolic” ardelean

(=) S'a găsit, — ce nu se găsește în binecuvântata noastră țară! — un deputat român în cameră, pe d'asupra față bisericească, profesor la o academie teologică greco-catolică, părintele de oarecare celebritate, Dumitru Man, care s'a hotărât să ia apărarea «statusului catolic», împotriva intereselor obștești ale țării și ale statului român de astăzi.

Preotul Man face declarații în ziarul *Keleti Ujság*, care alături de alte gazete ungurești, în mare parte necatolice, desfășoară nepedepsit cea mai inveterată agitație șovinistă, afectând că susține «drepturi bisericești», spre a putea cu atât mai ales înfățișa organele statului nostru ca mari dușmane ale libertății minorităților...

Să ascultăm declarațiile părintelui Man:

«Pe scurt, — zice stinția Sa, — averea statusului este a bisericii. Punerea în discuție a acestei chestii, respectiv a dreptului de proprietate, este egală cu o totală răsturnare pe trei sute de ani retroactiv a sistemului de drept de proprietate. Căci dacă luăm ca bază că averea Statusului a fost cândva a statului, am putea să punem în discuție și proprietățile bisericilor unită și ortodoxă, căci și ale acestora provin îndeosebi din donații regale. (Donații pentru eparhiile greco-catolice, dar nicidecât pentru cele ortodoxe. Red.).

Starea juridică a chestiunii este prin urmare, că statul nu are nici un drept de amestec în afacerile Statusului, și dacă totuși guvernul găsește o «bază juridică», pe acest temel ar trebui să confieze nu numai averea statusului (catolic) ci și pe a bisericii ortodoxe. Căci amândouă bisericile, cu puține deosebiri de formă, au aceeași organizare».

Câte afirmațiuni, tot atâtea mistificări!

Problema «statusului catolic» din Ardeal este lămurită, istoricește și juridicește, prin lucrările publicate de un distins și muncitor profesor universitar dela Cluj.

Astăzi, pe temelul acestor lucrări, se știe că:

Statusul catolic unguresc din Ardeal deține, fără îndreptățire

legală, o avere formată din diferite fundații publice, venitul cărora este folosit și pentru întreținerea așezămintelor romano-catolice puse în serviciul idealului politic unguresc;

nici foștii regi ai Ungariei, nici guvernele, nici parlamentele lor *n'au recunoscut* statusul catolic ardelean, ci l-au tolerat, în mod provizoriu, satorind că statusul catolic este numai *uzufuctuarul*, nu proprietarul averilor asupra cărora s'a înstăpânit;

patronul acestor averi nu era de loc Vaticanul, ci *Regele*; Vaticanul de alt fel n'a aprobat organizația statusului, — căci pretinsa lui «autonomie» s'a metamorfozat astăzi în alt ceva, care e mult mai mult decât autonomie; dovadă despre aceasta ne slujește faptul, că instituția se află acum sub conducerea supremă a *episcopului romano-catolic dela Alba-Iulia*; Regele țării este înlăturat dela patronatul avut; cu atât mai vădit sânt dați la o parte alți reprezentanți ai statului: dacă-i vorbă despre «statul în stat», el are să «administreze» fără controlul care ar putea fi și supărător...

Eată ce fel de instituții, despre care se constată că încalcă drepturile statului, sânt luate în apărare de oamenii Blajului, — alături de presa șovinistă maghiară, — împotriva tuturor intereselor românești!

Să vedem dacă guvernul va avea energia de a lua în apărare interesele statului. Ori vor avea efect decorațiile papale.

Cu problema «statului în stat» ne vom mai ocupa.

Sprîjinii «Cultul Patriei».
A apărut publicația bilunară a asociației «Cultul Patriei» purtând același nume. Bunii români, cari simt chemarea vremii, să se înscrie membri ai asociației, și să aboneze buletinul ei, făcând propagandă în acest scop. Abonamentul 100 Lei pe an. Adresa: Cultul Patriei, București, str. Cobălcescu 21.

Pentru pacea popoarelor

În lunile de vară, toate veștile ce veneau din vecinătatea meselor verzi, se resimțeau de un suflu promițător de pace, de dorinți și nădejdi ce păreau că se apropie de împlinire.

La scurte durate de timp se succedau schimburile de vizite pe care conducătorii politici ai statelor europene și-le făceau reciproc, discutând modalitățile ce ar putea duce la destinderea încordării nervoase și bănuitoare dintre popoarele ruinate de marele război, dând continentului pacea necesară refacerii morale și materiale.

Cum priveau mulțimile anonime aceste demersuri, ne spune manifestarea făcută miniștrilor francezi Briand și Laval în vară, când au plecat la Berlin. Ne spuneau veștile că la plecarea trenului din gară, miile de oameni aflați acolo strigau în delir: *Trăiască pacea!*

Rezultatul, deadreptul nul, al acestor întâlniri demonstrează că ori câtă bunăvoință ar pune pacifiștii de bunăcredință pentru împlinirea marelui ideal al păcii popoarelor, realitatea e alta. Alături de planurile seducătoare cu care s'au încheiat toate conferințele pentru pace din ultimul deceniu, există o lume a faptelor ce desminte tot mitul de care sânt înconjurate cele două simboale pămâtenne ale păcii: Briand, Geneva.

De multă vreme se fac pregătiri uriașe pentru o nouă conferință menită să rezolve problema dezarmării popoarelor. La Geneva, fără îndoială. Vor participa peste patru mii de delegați ai tuturor statelor europene și străine. Toate țările sânt dornice, așa se pare, să spună că voesc dezarmarea, pentru că la ele acasă să lucreze împotriva păcii. Iaponia, bunăoară, va trimite peste o sută de delegați să ceară acest lucru, în timp ce la

ea acasă războiul se duce cu furie, cu toate eforturile făcute de pionierii păcii de a stinge proaspătul incendiu din răsăritul Aziei. Așa stau lucrurile.

Și aci, gândul ni se duce la o întâmplare nistructivă, petrecută la congresul studentesc dela Sibiu. La una din ședințe, un orator recomandă tinerilor confrăți, de muncă și năzuinți, mai multă dragoste pentru țărănul și strămoșurile sale obiceiuri. Ascultătorii, în aplauze viforoase, arătau că își însușesc întru totul cele auzite. Dintre cei ce-și așteptau rândul să ia cuvântul, se ridică cineva, pășește îndrăzneț în fața mulțimii, întinde o hârtie și creion rugând ascultătorii să semneze că: din dragoste pentru țărănul român, ei se obligă să poarte de atunci înainte suman.

Toți au rămas pironiți locului.

Lecția și-a făcut efectul, și nu are nevoie de comentarii.

Dar oare omul cu tâmpile albite de argintul bătrâneții, Aristide Briand, n'a luptat, dela război până astăzi, pentru pace cu tenacitate și un zel fără pereche? În palatul Ligii Națiunilor la Geneva și aiurea, cuvântul lui însușit, autoritar și convingător, pus în slujba păcii, decăteori n'a electrizat pe trimișii popoarelor trădându-i să creadă și să se devoteze, desigur pentru moment, ei.

Cariera lui politică, o minune prin statornicia pe care a pus-o pentru propoveduirea și împlinirea idealului sublim al păcii, se încheie cu amărăciune. Iar neobositul apostol al bunei-voinți dintre oameni se încovoie împovărat și măhnit în fața actualului dinamitat, gândind poate cu teamă și groază la viitorul enigmă. S'a străduit din greu și devotat. A sacrificat situații de mare cinste, ce-i reveneau lui; pentru pace. Și tot pentru pace a primit să fie delegatul permanent al Franței și Geneva.

Briand, Geneva. Două nume, două chezași ce, deși desmintite

de zămii trecuți, ne pot lăsa nădejdea că conferința pentru dezarmarea popoarelor va aduce o vădită îmbunătățire în raporturile dintre state cari altfel, încordate cum sânt, ar putea la un moment dat să deslănțue cea mai catastrofală nimicire a omenirii.

Așteptăm multe dela Geneva, orașul păcii. Și la Geneva e și omul păcii, Briand, ai cărui șapte ani de politică pacifistă neisbutită nu ne pot face să fim sceptici întru anticiparea rezultatului conferinței de dezarmare.

Totuși, în fața îndoilei istoritoare ce se furișază în sufletele amărâte și apăsate de plumbul vremii, e firesc să ne punem creștinească și legitima întrebare: **Este și Hristos la Geneva?** Și atunci, treimea de nume: Hristos, Geneva, Briand devine deadreptul ispititoare și plină de încurajare.

O! dacă ar ispiți ea și pe diplomații dela Geneva, hotărându-i să-L coboare și să-L cheme în lucrul lor pe El, Domnul păcii!

Atunci mântuirea popoarelor ar fi sigură și pacea câștigată.

Atunci nimeni nu va mai spune că bătrana Europă n'a suferit destul pe urma războiului trecut; că ea așteaptă o catastrofă de proporții ce întrec uriașul și închipuirea, și căreia războiul trecut i-a fost doar prevestitorul preludiu; că ea va trebui să îndure o cruntă ispășire, o ultimă și hotărâtoare purificare. Să n'o dorim.

Cu gândul la cântarea ingerilor ce preamăreau Nașterea Isăvitorului din modestul Betleem în cuvinte de angelică bucurie... «Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoință», *preoștii la sfintele altar, tot Lui, singura nădejde, se roagă pentru pacea popoarelor.*

Pentru pacea lumii, rugați-Vă și Voi, neconțenit.

Grigorie T. Marcu.

FOIȘOARA

Ecclesiastul și pesimismul lui Eminescu

Drumeții cari au culegerat țara sfântă remarcă, că aproape nu există rest antic care să nu fie legat de numele monarhului Solomon... În conștiința popoarelor și-a creat o reputație extraordinară Solomon. Pentru orientali este stăpânitor în lumea spiritelor; pentru apuseni jude celebru, care printr-o minunată prezență de spirit știe să pună în joc sentimentul de mamă și să decidă «ad hoc» căreia dintre cele două femei aparține pruncul cu pricina; în legendele etiopene a devenit, prin regina de Saba, strămoșul dinastiei etiopene, iar în basmele arabe Solomon este marele Suliman, creatorul faptelor supranaturale, șeful minunat din lumea

spiritelor. — Și tradiția creștină și l-a însușit și-i atribuie, pe lângă multe altele, scrierea operei cunoscute nouă sub numele de «Ecclesiastul». — Ecclesiastul deși o scriere de 30 de ori seculară este totuși un manual didactic de cea mai proaspătă actualitate, scris parecă anume pentru epoca noastră, cu scopul de a dispersa o mulțime de iluzii nouă astăzi periculoase...

Nici o carte din lume nu a fost atât de des copiată, n'a avut o influență mai hotărâtoare în determinarea mersului cugetării decât Sfânta Scriptură. Această afirmație se poate aplica în parte și la Ecclesiast, care formează o verigă din lanțul de scrieri al Sfintei Scripturi. Sub oblăduirea ideilor Ecclesiastului s'au întâlnit la muncă comună cele mai felurite talente ale omenirii... Pesimiștii moderni consideră Ecclesiastul de un străbun al lor. Așa *Schopenhauer*

spune undeva, că Ecclesiastul este un filosof genial; *Taubert* numește primele capitole din Ecclesiast «un catehism de pesimism», iar *Sawicki* a agitat mai departe această chestiune (la Podeschard, L'Ecclesiaste p. 192)...

Pentru a se vedea ce izvor de nesecată inspirație este Ecclesiastul, precum orișicare altă scriere sfântă, ajungă-ne nouă o scurtă paralelă între *Ecclesiast* și *pesimismul lui Eminescu*.

Cuvintele cu cari începe Ecclesiastul sunt: «deșertăciune a deșertăciunilor totul este deșertăciune». Dela început Ecclesiastul este așa dar stăpânit de sentimentul decepției. Tot ce se întâmplă pe pământ e înșelător și iluzoriu. Cugetarea exprimată în acest vers introductiv o găsim la *Eminescu* în cuvintele:

Ș'apoi cine știe de este mai bine
A fi sau a nu fi? Dar știe oricine,
Că ceea ce nu e, nu simte dureri
Și multe dureri-s, puține plăceri.

A fi? Nebunie și tristă și goală:
Urechea te minte și ochii te'nșală... etc.
Iar sensul cuvintelor: «Ce prisosește omului din toată osteneala sa, care se tragește sub soare?»

«Neam trece și neam vine...»

«Răsare soarele și apune...»

«Toate pârăile se varsă în mare și marea nu se umple...» ni-l redă *Eminescu* în Epigonii prin:

«Moartea succede vieții,

Viața succede la moarte

Alt sens n'are lumea asta,

N'are alt scop altă soartă».

Uneori Ecclesiastul pune pe cititor în fața problemelor cari pentru știință și filosofie sunt dintre cele mai delicate, astfel când zice:

«Ce este ce a fost? Ceea ce vașă fie, și ce este ce s'a făcut?
Acea ce se va face și nimic nou sub soare. Nici va grăi și va zice: iată acesta este nou, că au fost înaintea noastră...»

Bugetul cultelor — Politica Blajului

— Din desbaterile adunării deputaților —

În sedința camerei dela 9 Dec. 1931, cu prilejul discuției generale asupra bugetului, dlul deputat A. C. *Cuza*, într-o vorbire mai lungă, spune următoarele:

...S'au produs nemulțumiri, în ultimul timp, din partea clerului ortodox, și a provocat din partea mea protestări, că lucrurile nu se petrec așa cum ar trebui, frățește, în ce privește împărțirea sumelor din buget, acordate celor două biserici. Deaceia eu, care nu vreau să agită această chestiune, pentru că eu când agită o chestiune, o duc până la sfârșit, până când am rezolvit-o, aș vrea mai întâi să înțelegă alții cum se poate rezolva; astăzi atrag numai atențiunea că a fost o nepotrivire între alocările bugetare cuvenite clerului ortodox, — să i spunem pe nume, — care reprezintă religia dominantă în țară, și între clerul unit, — cum i se zice, — care este o infimă minoritate de 7 la sută uniți, față de 73 la sută ortodocși.

În ce ne privește pe noi, sfinților Părinți (greco-catolici), constatăm că d-voastre, după ce ați pus stăpânire pe guvernul național-țărănist, ați lucrat în spiritul acesta, de favorizare a cultului unit. Vă atrag încă odată atențiunea să nu vă jucați cu această politică confesională, pentru că poporul românesc, în toată existența lui, nu a tolerat nici un fel de politică confesională, și este dureros să vă puneți pe terenul acesta. Când d-voastră nu veți înțelege aceste indicațiuni, aceste avertismente, pe care vi le dau dela această tribună — și le dau în interesul țării, dar nu mai puțin în interesul d-voastră — atunci nația românească, stăruiind în tradițiile ei cele vechi, așa cum sunt, va trebui să ia măsuri și să se opună oricărei politici confesionale, pe care noi o respingem din politica țării românești...

D. D. Manu, preot: Care este punctul de vedere al d-voastră, privitor la salarizarea clerului?

D. A. C. Cuza: Privitor la salarizarea clerului, am spus că clerul ortodox trebuie plătit deopotrivă cu clerul unit, și că astăzi nu s'a făcut așa. Am aici o broșură documentată, cu titlul: «Bugetul cultelor pe anul 1931», scrisă de un preot ortodox, «Părintele Nichifor», și tipărită în editura Asociației Clerului «Andrei Șaguna», unde se arată toată nedrep-

tatea care s'a făcut bisericii ortodoxe. Și eu protestez contra acestei nedreptăți, care ați făcut-o Sfinția Voastră, fiindcă erăți la putere. Și protestez, prin urmare, contra politicii d-voastre confesionale. Țineți d-voastră acest protest al meu, înscris, în inimile și mintea d-voastre...

D. A. C. Cuza: D-lor deputați, pentru a treia oară vin la această tribună, cu scopul de a elucida o chestiune de mare însemnătate și primejdioasă pentru relațiunile noastre interne. Această convingere a mea datează nu de acum, ci din momentul când am avut plăcerea să trec prin Ardeal și m'am oprit la Blaj, și când am văzut — eu sunt un om curios în felul meu — când am văzut atitudinea unora, necorespunzătoare intereselor noastre, am profitat de ocazie, și la Blaj v'am spus, ceea ce se pare că nu ați înțeles, sau nu ați voit să înțelegeți bine. De aceea vin aci să repet ceea ce v'am spus: Blajul să nu facă politica Blajului, ci să facă politică națională, căci dacă Blajul va face politica Blajului, politica națională se va întoarce împotriva politicii Blajului.

D-lor, eu fac politică având în vedere totdeauna marele interes ale neamului. Nu mă pun niciodată din punctul de vedere de partid, de organizațiune, de nimic; înaintea datoriei și a binelui neamului meu, nu cunosc absolut nici o altă considerație. (Aplauze).

Eu am crezut că d-voastre veți înțelege și că este interesul d-voastră să faceți o politică de așa natură încât să câștigați sentimentele reale ale populațiunii acestei țări și în primul rând ale clerului ortodox. Aceasta am crezut eu, că noi suntem frați, că dacă vi s'a întâmplat d-voastre să vă despărțiți pe noi, zicând că sunteți uniți, aceasta este treaba d-voastră, dar noi am rămas în credința noastră și, vedeți d-voastre, în această privință avem aici o statistică destul de interesantă: noi am rămas ceea ce am fost, și noi suntem imensa majoritate a acestei nații, ca închinătorii!

Și atunci, imensa majoritate a acestei nații nu poate să aibă altă directivă decât să-și păstreze directiva sa de atâtea sute de ani. Iar d-voastre, cu directiva d-voastră, de abia o sută și ceva de ani, aveți totdeauna să priviți spre acea masă mare de credincioși care sunt ortodocșii noștri, să nu ignorați această mare masă de ortodocși, de pildă, în momentul când vă puteți găsi la putere și aveți d-voastre în mână guvernul, atunci să distribuiți fondurile care se dau pentru biserică, într'un mod echitabil, fără a

jigni pe unul dintre culte. Cum aceasta d-voastre n'ați respectat-o și că mergeți pe calea aceasta, care vă duce la conflicte, se dovedește din broșura publicată «Bugetul Cultelor pe anul 1931», de părintele Nichifor, va fi acesta o persoană reală sau un pseudonim, dar în tot cazul este un preot, și ortodox, din Ardeal.

Prin urmare, d-lor, preoții ortodocși care se ridică împotriva fraților preoți uniți! Vă dați seama ce însemnează aceasta? Vasăzică, suntem în plină luptă confesională. Și dacă ce 73 la sută de ortodocși se ridică împotriva d-voastră, care sunteți 7 la sută uniți, și se plâng că au fost nedreptățiți, aceasta dovedește că situațiunea d-voastre în primul rând este primejdioasă. Și rămâne ca d-voastre să rectificați aceste date, să faceți fraților d-voastre, preoți ortodocși, dovada că nu sunt exacte aceste date și, în tot cazul, că n'a fost nici o intențiune.

D. D. Manu (preot): Noi ne-am lămurit între noi.

D. A. C. Cuza: Nu știu dacă v'ați lămurit, fiindcă aici văd altceva. De aceea vă spun, încă odată, să evitați de a înăspri aceste relațiuni, pentru că pe d-voastre nu vă pot duce la bine și nu duce la bine nici națiunea românească întreagă, care n'are interes să fie desbinată.

Prin urmare, d-voastre aveți un interes superior, nu să vă ascundeți în dosul degetului, ci să țineți seamă de asemenea plângeri și să vă feriți de a le mai provoca în viitor.

Ni s'a spus că autorul acestei broșuri este un înalt chiriarh. Nu știu, lucrul este cu atât mai grav. Fapt este d-lor, că noi avem interes cu toții să păstrăm pacea confesională; mai mult, să mergem către unire. Dar d-lor, se naște întrebarea: care unire, unirea d-voastră, sau unirea noastră?...

(Deputatul *Manu* întrerupe).

Di Cuză continuă:

În tot cazul, eu și printre preoții ortodocși am prieteni foarte distinși, care au înțeles ce vreau eu. Dar nu putem discuta aceasta acum. Și vă rog, părinte (D. Manu) nu introduceți intriga între mine și frații mei ortodocși. Noi regulăm afacerile noastre între noi; iar Sfinția Ta stai acolo unde ești și ocupă-te de situația Sfinției Tale.

Vă spun un singur lucru: noi avem interes să mergem către unire.

D-voastre veți întreba: către care unire?

D-voastre vă închipuiți unirea — care constituie o problemă așa de importantă — vă închipuiți unirea

astfel, ca întreg poporul ortodox, cei 73 la sută de creștini să se ducă să se unească cu sfințiile voastre, cei 7 la sută uniți.

Vă mulțumim de aceasta! Noi nu părăsim situația, pe care o avem ca biserică tradițională a neamului, dominantă în stat; iar d-voastră nu veți găsi nici un român, creștin ortodox, cu scaun la cap, care să aprobe o asemenea eroare. Prin urmare, în-suși principiul sfințiilor voastre este fals dela început.

D-voastre pretindeți că mergeți către unire, dar în realitate mergeți către dezbinare. Aceasta este primejdia.

Cât despre unire, așa cum o concepem noi, eu vă spun — oricât vi s'ar părea de curios — că unirea nu se poate face decât de biserică românească reconstituită în întregimea ei și pe bazele ei tradiționale.

Ați înțeles ce înseamnă aceasta?

Când d-voastre veți fi cu toții uniți în cadrul larg al acestui popor ortodox, care a ținut legea aceasta și țara aceasta în curs de veacuri și care ni-a dat civilizația pe care ni-a dat-o, o civilizație reală, în monumente, în documente, în scrieri, în spirit, când veți înțelege că este o necesitate unirea noastră reală, în cadrul acestei nații ortodoxe, în ziua aceea unirea se va face.

Iar dacă d-voastre veți păstra ceea ce păstrați și vă veți învrăjbi, din punct de vedere confesional, cu cei 73 la sută creștini ortodocși și cu toți acei cari conduc pe acești ortodocși, să știți că vă depărtați cu mii de poste de unirea adevărată și nu veți ajunge nici odată să o realizați.

Vă spun odată pentru totdeauna, aceste adevăruri, ca să le scriți și să le învățați pe de rost când veți merge acasă, pentru că acestea sunt litere de evanghelie, ale evangheliei naționale românești.

Dacă d-voastre nu veți înțelege lucrurile cum sunt, știți ce are să se întâmple? V'am spus: Politica națională se va ridica împotriva politicii Blajului. Atunci are să se pornească un curent formidabil, pe care nici nu-l bănuim, o mișcare națională a românilor intelectuali și a țărănilor din Ardeal și din Vechiul Regat, care vă va înunda, tocmai pentru politica greșită pe care o faceți, de învrăjpire confesională și regionalistă.

D. D. Manu (preot): Extraordinar!

D. A. C. Cuza: Eu vă spun adevărul; eu nu umblu cu minciuni, pentru că nu am nici un interes.

Adecă, evenimentele generale se succed în aceeași măsură. Omul nu poate produce schimbări mari în natură, căci condițiile generale ale existenței rămân: anotimpurile, tempestățile, căldurile, frigurile, viața și moartea se succed; iar în sensul acesta și pentru *Eminescu*:

«Toate-s vechi și nouă toate,
Ce e rău și ce e bine tu te întrecă
și socote».

Întâiul argument pentru deșertăciune e că omul uită, iar memoria pierde mult din ceea ce cu trudă a strâns în decursul timpului:

«Nu este pomenire de cei dintâi,
«Și încă nici de cei de cei ce după
«Acea au fost, nu-și vor aduce
«Aminte, cei ce vor fi pe urmă».

Exemple de înșelăciune a memoriei sunt fapte cari se petrec în toate zilele. De multeori nu putem reconstitui cu ajutorul memoriei înti-

păriunile noastre din trecut. Ele dispar încet, încet.

Eminescu era unul dintre «capetele cele mai deștepte și avea după propria sa mărturisire o memorie fenomenală» (la Spănu: Morala lui *Eminescu*, în revista *Candela*), dar era convins despre relativitatea acestor postulate ale eului personal.

Din poezia adresată amicului F. I. transpiră această idee:

«Viața mea curge uitând izvorul...
Am uitat Mamă, am uitat Tată,
Am uitat lege, am uitat tot;
Mintea mi-e seacă, gândul netot,
Pustiul arde-n inima-mi beată».

Solomon care a realizat cu ajutorul artei și științei atâtea interpretări minunate, palate mărețe, grădini frumoase, monumente superbe, a prevăzut că într-o bună zi toate acestea vor fi date uitării, fiind victime ale vremii sau căzând pradă invidiei.

Iată cuvintele Ecclesiastului:

«Marit-am lucrurile mele,
zidit-am case, săditu-mi-am vii.
Făcutu-mi-am grădini și livezi,
și-am sădit într'insele tot felul de pom roditor.

Făcutu-mi-am lacuri de ape ca să ud dintr'insele dumbrava...

Avut-am slugi și slujnice, și robi am avut, și cirezi de turme multe am avut...

Adunatu-mi-am argint și aur, și averile împărățiilor și ale țărilor.

Făcutu-mi-am cântăreți și cântărețe, și tot ce au pofțit ochii mei n'am depărtat dela dânsii... și iată toate sânt deșertăciune».

Eminescu nu era om de bani gata și poate și din acest motiv «avere sau neavere li erau indiferente» (Spănu op. cit.). Pentru *Eminescu* ca și pentru Ecclesiast «spiritualitatea naturii umane era mai de mare preț decât

cel mai înalt bun pământesc»:

Spun popoare, slavii regii
Că din câte în lume avem
Numai personalitatea
Este binele suprem.

Față de știință în genere, atitudinea Ecclesiastului este exprimată în următoarele versuri:

«Am pus inima mea a cerca
și a socoti cu înțelepciune despre toate câte se fac sub soare...
Îndealnicire anevoioasă... «că ce este strâmb nu se va putea îndrepta, și ce lipsește nu se va putea număra».

Reflexiunile acestea ale Ecclesiastului au un caracter general. Istoria nu desminte spusele Ecclesiastului: Câți oameni de geniu n'au fost rău recompensați de contemporani? Câți inventatori nu s'au ruinat făcând avere unor sperțari, încă în decursul vieții lor? Iar cei mai mulți dintre explora-

Repet. Dacă d-voastre mergeți de calea aceasta, politica națională se va întoarce împotriva politicii Blajului.

Atunci veți vedea d-voastre cum vă veți putea mântui față de acest mare curent național, care se va porni, dacă nu vă veți cuminti.

Am aci broșura, care este tipărită în editura Asociației clerului «Andrei Șaguna», prin urmare vine din Ardeal.

Broșura începe cu aceste cuvinte: «Bugetul pe 1931 este cea mai strigătoare bătaie de joc ce s'a putut aduce bisericii ortodoxe».

Acest buget al anului 1931 l-ați făcut stințiile voastre, și aceste acuzații, cad cu greutate de plumb, pe spatele sfinților voastre.

Și dacă sfinții voastre nu sunteți băgători de seamă, dacă ne jignim prin atitudinea d-voastre și prin atitudinea sfinților voastre, prin politica pe care o faceți, care este cu desăvârșire contrară intereselor românești, eu nu răspund de consecințele ce se vor întâmpla. Însă mi-am făcut datoria, ca bun creștin și ca bun român, să viu aci pentru a treia oară, pentru a vă preveni.

Părinte Manu: «Dixi et salvavi animam meam».

Pentru Unirea, Blaj. Nu credeam să fiți și dogmatisti. Vă prindea mai bine istoria. Dar acum ce să mai spunem: sunteți. Și încă foarte originali. Atât de originali, încât stârniți nedumeriri și ilarități. Și spuneți lucruri pe cari nici dogmatistii cei mai de seamă, ai catolicismului dacă vreți, nu îndrăznesc să le spună. «Enormitate dogmatică» și «teorie cabalisteană», interpretarea pe care o face p. Terchilă epiclezei liturgice? Acest lucru n'a mai îndrăznit să-l spună decât doar dogmatistul catolicismului de rit grec, cel din Blaj, care s'a încurcat, silindu-se să distingă și unde n'are ce distinge. Voiati oare ca și părințele Terchilă să amestece mîntea, așa de sănătoasă a poporului, cu poveștile încurcate ale dogmatistului blăjan? N'a făcut mai bine interpretând simplu și direct, așa cum rezultă din text, înțelesul lui? A dat Liturghiei interpretarea ce și-o cere. Cine nu primește această interpretare, face mai bine să schimbe Liturghia cu Missa care nu-l mai pune pe bietul om la casă ca să găsească un rost epiclezei.

În audiență...

Citesc în gazete despre una din audiențele, pe care înalte personajii ale vieții noastre de stat le solicită Vaticanului.

De ce le solicită?

Noi, smeriți cetățeni ai țării și credincioși ai unei biserici împodobite cu aureola răbdării și a martirajului, nu prea putem înțelege cum papa prin binecuvântare și decorații, pe care le împărtășește în audiențe câte unui nepăstorit al său, ar fi contribuind să crească meritele pentru neam și lege a fericitilor solicitanți de audiențe.

Știind că în arzeala planului de evanghelizare a Vaticanului e bătută mădrit și tendința de supremație acolo unde n'o poate avea, e locul să ne întrebăm, dacă sub convenționalismul formelor de politețe a acestor întâlniri nu se ascund oare și planuri nebănuite? Căci, dacă anumite taine de ordin politic nu pot fi tuturor împărtășite, instinctul de conservare al neamului și al bisericii noastre, întemeiat pe trecutul îndepărtat și apropiat, nu se poate însufleși pentru astfel de scene.

Reprezentanții Vaticanului nu se fereșc nici de incoerențe în atitudinile lor. Așa bună oară, Blajul acuza pe actualul Ministru de Finanțe de francmasonerie, dar papa i-l decorează, împreună ca pe dl subsecretar de stat Pangal.

De altă parte și reprezentanții guvernului nu se sinchiesc de situațiunile contrazicătoare: Înaintea strănilor pleacă, iar acasă la el declarând că preoții noștri nu sunt organe «esențiale» în viața națională a statului.

Clerul ortodox și ierarhii săi sânt adese desconsiderați și expuși la felurite calomnii și atacuri. At uneori impresia, că o acțiune sistematică încearcă subminarea bisericii și a prestigiului ei. Pretinși ortodocși, abuzând de libertate și lipsiți de religioasă educație, ne lovesc și jignesc, știind, că cei atacați nu-i provoacă nici la duel, nu-i poartă nici pe la instanțe judecătorești, — având dreptul de a-i trata în duhul blândeții, rugându-se pentru ei: Iartă-le, Doamne, că nu știu ce fac!

Iată de ce, aflând despre pomenite audiențe, și comparându-le cu ceea ce se petrece la noi, și se întristează sufletul.

Un preot.

Orientarea spre religie a studențimii române

Congresul general studențesc, ținut la Sibiu, în Decembrie 1931, a oferit prilej de verificare asupra direcțiilor spirituale în care este apucată studențimea română. Svâsnirile puternice de naționalism sânt dovadă a garanțiilor pe care le poate lega neamul de un tineret conștient, cult și însuflețit pentru ideea de țară în granițe firești.

Însăși ordinea de zi a congresului, rapoartele susținute în mod temeinic și argumentate din fir în păr, au oferit opiniei publice preocupări de înaltă ordine morală.

Nu ne permite locul — și nu este momentul, să intrăm în amănunte. Dar trebuie să facem o remarcă de importanță capitală: între chestiunile ce s'au perindat pe ordinea de zi a ședințelor, n'au lipsit cele de conținut religios. Nu exagerez, când afirm că tocmai acestea au fost discutate cu mai multă aprindere și cu o căldură îmbibată de cel mai sincer și feroc entuziasm. Aceste discuții sânt expresia interesului pe care îl acordă studențimea unei probleme esențiale în menținerea ordinii, în stăvilirea smintelilor de orientare spre stînga.

Atenția acordată bisericii strămoșești, este elementul valoros ce încununează activitatea studențimii române. Dar, această chestiune nu trebuie să se agite numai cu ocazia și în cadrele unui congres. Năzuința tuturor trebuie să tindă în direcția de a ne face o problemă de fiecare zi din ea. Un creștinism de afișare, teoretic, nu folosește mult studențimii. Și nu-i este suficient. El poate fi socotit ca «o aramă sunătoare». Vremile ne cer un creștinism documentat zilnic prin fapte. Să răspundem cerințelor acestor vremi, modelându-ne viața în cadrele corespunzătoare unor necesități de vitalitate a celor mai scumpe tradiții și amintiri sfinte. «Creștinismul trăit»,

iată «piatra din capul unghiului», ce trebuie să stea la temelie U. N. S. C. R.

Nu fac pronosticuri pentru viitor. Dar pot spune: studențimea română, pentru a duce la realizare ideile fericite din programul său, va trebui să se razime totdeauna pe credință. Este razimul, prin care au triumfat strămoșii, este mijlocul, singurul mijloc, prin care sântem siguri de izbândă. Nu mă tem că studențimea română va părăsi vreodată credința religioasă. E prea infiltrată în conștiința ei intimă.

Dumitru Călugăr

președintele centrului studențesc Sibiu.

Monografiile

În cercurile preoțești s'a tratat nu odată, în grai și în scris, problema monografiilor bisericești.

Există și un conclud eparhial pentru alcătuirea așa numitelor *cronici bisericești*: Este tot ideea scrierii monografiilor de care e vorba.

Importanța chestiunii m'a îndemnat să însoesc această propunere, și să rog forurile chemate a-i da cuvânta deslegare, dispunând ca fiecare dintre preoții noștri să întocmească monografia parohiei ce o păstorește, cu filia sau filiile ei.

Generația de azi a preoțimii trăiește poate cele mai însemnate momente din istoria neamului, și ar fi daună să nu sacrificăm câteva clipe din viață, pentru a fixa fapte și întâmplări momentuoase petrecute sub ochii noștri.

Timpul aruncă vâlul său care acopere din ce în ce amintirea evenimentelor chiar din deceniul premergător.

Biserica noastră este incontestabil, și azi, cea mai indicată a face cunoscut posterității trecutul satelor și al vieții poporului, ca pe un tezaur neprețuit, adunând materialul, necesar istoricilor de azi și de mâine.

Ar fi consultat a se trimite un chestionar model, după care dând răspunsuri la întrebările puse, fiecare preot are puțința de a face o lucrare, fără pretenții, dar de valoare.

Aceste lucrări, grupate pe protopopiate, și apoi tipărite în sarcina comunelor și parohiilor, vor rămânea opere de preț în special pentru protopopiat și parohie, dar vor fi poate căutate și consultate și de particulari.

Fapte și întâmplări memorabile, petrecute în mijlocul nostru, — pentru a nu fi date uitării, — au să fie reamintite în scris de martorii oculari.

Pr. E. Șinca.

admirație sunt pradă a invidiei și urei, care dărâmă.

«Poți zidi o lume întreagă, poți să sfarمی, ori ce ai spune, Peste toate o lopată de țărână se depune».

Însă atunci, care ar fi pentru Solomon valoarea multiplelor realizări științifice de până acum? Ceeace lumea antică, evul mediu și cultura secolului nostru a realizat pe toate domeniile (astronomie, știință, filosofie etc.) gândirii, a contribuit oare pentru a face pe om mai bun, mai fericit? Aceasta se întreabă Solomon.

Ceeace apreciază însă peste măsură Ecclesiastul, este înțelepciunea. Să lăsăm Biblia să grăiască:

...«am văzut, că covârșește înțelepciunea pre nebbie, precum covârșește lumina pre întunec... mai bun este un prunc sărac și înțelept, decât împăratul bătrân și fără minte... dar o în-

tâmplare va întâmpina pre toți... toate sânt deșertăciune și vânanare de vânt».

Din aceste cuvinte ale Ecclesiastului rezultă, că deși înțelepciunea procură o mângăiere celui care-o posedă, cu toate acestea nici înțeleptul nu se poate sustrage anumitor condițiuni ale lumii. Nimeni nu poate pătrunde în toată adâncimea înțelepciunii și nimeni nu se poate smulge din brațele morții, care pândeste pe toți deopotrivă. Aceste imposibilități îl constrâng pe Ecclesiast să creadă, că nici alergarea după înțelepciune nu face pe om mai bun și mai fericit.

Problema suferințelor sociale îl preocupă în mod deosebit pe Ecclesiast. Pentru el viața e o luptă continuă. O luptă a contrariilor. Ecclesiastul a sondat terenul acestei agitații veșnice și nedumerit de atâtea nedreptăți cari izbesc bunul simț și cugetul celor cinstiți, rămâne de tot ne-

mulțumit și protestează:

«Am văzut toate năpăstirile, cele ce se fac sub soare, și iată lacrimile celor ce se năpăstnesc, și nu este cine să-i mângăie pre ei... și am fericit eu pre toți cei morți, cari au murit, mai mult decât pre cei vii... și decât amândoi aceștia mai bun este, cel ce încă nu s'a născut, care încă n'a văzut lucrul cel rău, care s'a făcut sub soare».

În împărat și proletar, Eminescu când descrie mizeria clasei muncitoare în paralelă cu traiul răsfățat al celor avuți, are pasagi care sfârșesc cu aceleași explozii de desnădejde. Un exemplu:

Spuneți-mi ce-i dreptatea?

Cei tari se îngrădără
Cu averea și mărirea
În cercul lor de legi,
Prin bunuri ce furară,
În veci vezi cum conspiră

Contra celor ce dănuie
la lucru-i osândiră
Și le subjugă munca
vieții lor întregi.

Sau: Căci buni și răi trăiesc în tine,
Cuvântul tău e calea lor,
De-a lor abateri li-e rușine,
Căci tu ești ținta tuturor.

Într-o serie de reflexiuni de-o rară putere poetică Eminescu contemplează o altă lume, o lume nouă unde toți oamenii vor trăi în fericire.

Dintre manifestările vieții omenești nici una nu este mai viu caracterizată de Ecclesiast decât avuția și iubirea.

Capitole întregi dedică Ecclesiastul acestor chestiuni. Mi-se pare că nu s'au scris în vre-un tratat de morală, antic sau modern, fraze mai semnificative decât în Ecclesiast. Comediile și Satirele cari ridiculizează și biciuiesc avariția celor înstăriți sunt doar abia o fotografie nereușită a reflexiunilor

Cultul Patriei, secția Sibiu

Luni 18 l. c. a lașt filntă, în orașul nostru, Secția-Sibiu din «Cultul Patriei», alegându-se comitetul următor:

Președinți de onoare: I. P. S. Sa Mitropolitul NICOLAE, Dl General de Divizie V. Economu, comandantul corpului 7 Armată.

Președinte activ: Protopopul Lt.-col. I. Dăncilă.

Secretar: Prof. S. Cosma.

Cassier: Prof. I. Isacu.

Membri în comitet: Prof. Țeposu, deputat, N. Colan, Rectorul Academiei teologice.

Membri de onoare: P. S. Sa Dr. Vasile Stan, vicarul Mitropoliei Ardealului; Generalii: Sârba, Orescovic, Vasilescu, Boboc, Teodorescu, Mihăilescu, — Prefectul județului Dr. D. Borcea, Vicepreședintele «Astrel»: Dr. Gh. Preda

Prinos maestrului

— Festivalul dela Sibiu —

Marele artist, Gheorghe Enescu, împlinind vârsta de 50 ani, a fost sărbătorit, în Sibiu, Marți seara, în 19 Ianuar a. c., printr'un strălucit festival, organizat de vechea și apreciată noastră Reuniune de muzică «Gh. Dima».

Programul a prezentat, cum era firesc, câteva perle din opera nelăstrecutului maestru Gh. Enescu, și alte compoziții valoroase, executate impunător de orchestră, și coruri și soliști, de față fiind «tot Sibiu» românesc și numeroși minoritari.

Cuvântul omagial, grăitor și sobru, spus de rectorul academiei teologice andreiane, dl N. Colan, a zugrăvit icoana calităților sărbătoritului, atât ca artist, cât și ca om cu cele mai frumoase însușiri intelectuale și morale.

Oratorul, nu mai puțin dirigentul, dl N. Oancea, corurile, soliștii: dna căp. Fănuș și dl Asbiovici, precum și excelenta noastră orchestră sibiană, făcând tot ce le-a stat în putință, au obținut desăvârșit succes și întreaga simpatie a publicului asistent.

Sibiu, cu reputata sa cultură muzicală, a adus astfel, prin Reuniunea română de muzică, meritat prinos maestrului artist cu universal renume. Nu ne îndoiim, că prinosul de acum, va fi întregit, la vremea sa, și din partea cercurilor oficiale din fruntea orașului, căruia Gheorghe Enescu i-a dat toată atențiunea sa de artist.

Pentru pace și solidaritate. În 16 l. c. s'a publicat la Berlin un apel pentru pace și solidaritate internațională, semnat de șefii bisericii evanghelice din Europa și America și ai bisericii anglicane. Apelul arată că biserica evanghelică urmărește cu îngrijorare depresiunea economică în toată lumea, lupta disperată pentru existență și primejdiiile sociale. Biserica adresează apel tuturor guvernelor și popoarelor, să sprijine încercările de solidarizare internațională, spre a învinge greutățile ce deopotrivă apasă asupra lumii întregi.

Concertul Doamnei Cionca

Marea noastră artistă, Doamna Aurelia Cionca, a dat, după cum anunțasem, în seara zilei de Sâmbătă 16 Ianuarie a. c., concertul de pian mult așteptat. Interesul arătat de publicul sibian, indiferent de naționalitate, a fost stimulat pe de-o parte de numele marelui artist, pe de altă parte de faptul că programul conținea pe lângă Bach, Beethoven, Brahms, Kodály și Chopin, Rapsodia Română de Liszt, a cărei descoperire a fost făcută recent de concetăeanul nostru, dl prim-secretar de Legație Dr. Octavian Beu.

Doamna Cionca se clasează printre marile pianiste a lumii, grație atât tehnicii desăvârșite, cât și grandioasei interpretări. În special în ce privește Rapsodia Română, e mai presus de orice îndoială că în țara noastră nimeni nu ar fi putut-o executa cu mai mult succes, și astfel dl Beu, alegând pe dna Cionca ca să interpreteze pentru întâia oară în lume această capodoperă, a avut, odată mai mult, un gest norocos.

INFORMAȚIUNI

„Statul în stat”. Conferența dela Vatican, privitoare la chestiunea statusului catolic din statul român, a suferit o amânare. Se vestește că se va ține abea între 20 și 25 Martie a. c.

Fără baluri. Din Turda se vestește că femeile de acolo au luat laudabila hotărâre, ca în anul acesta de criză financiară să nu organizeze obișnuitele baluri în carnaval.

Cum se pedepsește presa în Germania. Revista bavareză „Allgemeine Rundschau” a îndrăznit să publice un articol, unde se afirmă, că Banaria are mai multe tradiții și interese comune cu Franța, decât cu Prusia. Autoritățile au pedepsit îndrăzneala revistei interzicându-i apariția pe timp de patru săptămâni.

La aniversarea tratatului de conciliațiune între Vatican și Quirial se va ține la Roma zilele acestea un consistoriu, în care vor fi numiți noii cardinali. „Colegiul sacru” al celor 70 de prelați are vacante vreo 15 locuri. Papa, care e înzestrat cu dreptul și puterea de-a numi cardinali pe cine voeste, va împurpura oare, în sfârșit, și pe un „domestic” de pe maluri târ-nevene, atât de docile și smerite în pretenții dela Roma?

Emigrații ruși la Paris au serbat Crăciunul și Anul nou după calendarul vechi, cum l-au serbat în vechea lor patrie. S'au distribuit, din partea emigraților, numeroase daruri de sărbători, celor săraci din spitalele și azilurile pariziene.

Reuniunea de muzică și cântări din Câmpuri Surduc, (jud. Hunedoara), a înființat un atelier de repararea instrumentelor muzicale, și confecționarea lor din nou, în Câmpuri Surduc.

Meditații *

...Datori sântem pentru frați să ne punem sufletele.

1 Ioan 3, 16.

Nimeni nu contestează faptul, că dragostea de frate, este principiul de temelie al vieții creștine.

În afecțiunea noastră către frați, a trebui însă ținut seamă, de amănouă elementele ce-i compun ființa.

Fratele nostru are un trup și un suflet. În viața de toate zilele vedem manifestându-se iubirea față de corp mai ales, care este îngrijit, i-se dă hrană, haine, adăpost. Milostenia și caritatea noastră se rezumă, prin urmare, într'o bucată de pâine, într'o haină, pe care le întindem spre ajutor semenilor noștri, sau într'un ban pe care îl aruncăm cerșetorului în grabă.

Ce facem însă pentru sufletul, fraților noștri? La această întrebare gura ne rămâne mută.

* Adaptări după autori diferiți, din limba germană și franceză.

Vom împrumuta însă grai, din viața sfinților Bisericii noastre.

Se spune că sf. apostol și evanghelist Ioan a remarcat într'o zi pe un tânăr, la care a ținut apoi foarte mult, l-a iubit sufletul și l'a dus la adevăr, iar drept garanție la plecarea sa într'o călătorie lungă, l'a încredințat unui prieten.

La întoarcere, s'a interesat, cum era firesc nu numai de sănătatea trupescă a tânărului, ci și de starea lui morală și sufletească. Și mare i-a fost durerea când i-s'a răspuns: E mort. Tânărul uitase dragostea sfântului Ioan, s'a întors iar spre rele și-a devenit căpitanul unei bande de tâlhari.

Sfântul a rămas pe gânduri. Voia să mântuiască cu orice preț acel suflet, pe care l iubia pentru el și pentru Mântuitorul. Ne dând ascultare decât inimii sale, a pornit în căutarea tânărului. În niște munți a fost prins de către tâlhari și dus înaintea șefului lor. La vederea șefului, fața bătrânului Ioan se însenină și cu duioșie în glas a zis: «Copilul meu». Atâta dragoste și bunătate a mișcat inima tânărului care a părăsit de astădată pentru totdeauna întunecul, ducând cu el la lumină și câțiva din tovarășii săi.

Ceeace lipsește epocii noastre, ceeace ne lipsește și nouă este dragostea fără îndoială, dar cu deosebire dragostea de suflete.

Pentru a mântui sufletul unui copil, a unui bărbat, a unui prieten, noi nu facem nimic, în comparație cu sacrificiile ce ni le impunem pentru trupurile lor. Întreolaltă, acordați atențiunea pericolelor sufletești? Vă iubiți sufletește. Când vedeți un suflet de-al fratelui vostru în pericol, vă impresionați?

Dacă ar fi ca unul dintre D-voastră să se înecă, i-ați sări cu grabă în ajutor, — pericolul sufleteesc însă care amenință pe mulți, nu-l băgați în seamă. Trăiți împreună ca frații, să vă iubiți deci după cuviință nu numai în trup, ci și în suflet, și să vă învățați din exemplul învățăcelului, pe care îl iubea Hristos, și care nu făcea decât să se inspire dela învățătorul său, că nimic nu poate întrece dragostea de-a aduce sufletele la Dumnezeu.

lui Solomon. Câteva exemple:

«Dulce este somnul slugei, ori puțințel, ori mult mânânce, iar pe cel sătul de se va îmbogăți, nu-l lasă să doarmă... Precum a eșit din pântecile mamei sale, gol se va reîntoarce, ca să meargă precum a venit, și nimic nu va lua din osteneala sa, ca să ducă în mână sa».

Să nu grăbești cu duhul tău a te mânia, că mânia în sânul nebunilor se odihnește...

Atitudinea lui Eminescu față de bunurile materiale am cunoscut-o, iar în ce privește iubirea, apoi aceea este pentru el «o aleasă virtute». La înțelegerea «dece Hristos e așa de mare»? Eminescu răspunde în articolele sale politice (la Spănu): «Pentru că prin iubire el a făcut cearta între voinți imposibilă». Alături zice: «numai pielea botezată nu face pe creștin» (ibidem).

Cititorul ar fi rămas surprins dacă Ecclesiastul vorbind despre felul de manifestare a omului în viață ar fi trecut cu vederea tocmai pasiunea a cărei imperiu este mai extins, pasiunea amorului. La capitolul VII se ocupă de acest pericol și-l descrie în termeni foarte elocvenți, dar aspri:

«Toate le-am ispitit cu înțelepciunea... Și o aflu pre ea (iubirea, amorul) mai amară decât moartea... mulțea este laț vânător, și inima ei mreje, legătură sunt mâinile ei, cel bun înaintea feții lui Dumnezeu se va izbăvi de ea, dar cel păcătos se va prinde de ea».

Pentru Eminescu:

Amorul e un lung

Prilej pentru durere...

Căci mii de lacrimi nu-i ajung Și tot mai multe cere.

Iată în scurt gândirea care străbate ca un fir roșu urzala Ecclesiastului:

a) Pe pământ totul e transitoriu și asemenea de imperfect. Viața omului este întocmai cum o redă gânditorul Confucius: «un neconținut joc la noroc. Astăzi ai izbândă iar mâine o zi fără noroc și apoi din nou îți lucește steaua», pentru că iarăși să pălească și iarăși să strălucească».

b) În mijlocul acestui «perpetuum mobile» credința în Dumnezeu este unica condiție a unei vieți fericite. (Ceeace dovedește Ecclesiastul printr'o serie întreagă de paragrafe, conf. Eccl. XII 13, 14 etc.)

Pentru a ajunge la această concluzie Ecclesiastul judecă în al său «tratată de pesimism elegant», nu ca un autor satiric cel ale lumii actuale, ci cu plenipotența unui mare bărbat de stat, rege — filosof. Ecclesiastul scoate în evidență la aproape fiecare pagină pe un monarh puternic, căruia înalta situație și independență îi permite a gusta din toate bucuriile

fugare ale secolului — avere, putere, domnie, știință, plăcere, societate de tot felul, misterul sufletului omenesc, toate le știe și cunoaște. Fără îndoială Ecclesiastul nu neagă posibilitatea fericirii pe pământ, însă el o caută nu acolo unde o caută cei mulți.

În poetizarea concepțiilor sale Eminescu calcă mult pe urmele Ecclesiastului. Dacă se afirmă că Eminescu a scris sub influința lui Schopenhauer, Buda sau a altora, apoi cu atât mai vădit se poate spune, că Ecclesiastul, acest nesfârșit izvor de inspirație, va fi fost, nu arareori, subiect de lectură predilectă pentru sufletul lui Mihail Eminescu.

Prof. Nicolae Neaga.

În „Biblioteca Creștinului Ortodox” a apărut Nr. 92: *Ura baptiștilor împotriva noastră*, de Dr. Grigorie Gh. Comșa, episcopul Aradului, Tip. Diecezană. Preț 3 Lei.

Nr. 399/1931.

(1) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II Cugir, protopopiatul Orăștie, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salariul dela Stat, conform coalei B.
2. Casă parohială (5 camere) cu supraedificate.
3. Sesiunea parohială de 20 jugăre arător în hotarul comunei vecine Aurel Vlaicu.
4. Stola obișnuită.

Reflecții își vor înainta cererile însoțite de actele necesare oficiului protopopesc al Orăștiei, în termenul dat de prezenta publicațiune, — iar concurenții e de dorit să se prezinte la biserică pentru a fi cunoscuți de poporul credincios.

Orăștie, la 30 Decembrie 1931.

Oficiul protopresbiterial ortodox rom. din Orăștie, în înțelegere cu Consiliul parohial din Cugir.

Ioan Moța
administrator protopopesc.

Nr. 274/931.

G.

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Muncelul mare, cu filiile Bolabârzu, Muncelul mic și Runcul mic, din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dotației dela stat.
2. Stola uzitată în toate parohiile tractului Dobra.
3. Birul parohial în bucate, câte o măsură de 20 litri dela fiecare casă.
4. Casă parohială cu șură și staul.
5. Lemne de foc.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Dobra, ear concurenții se vor prezenta în parohie spre a fi cunoscuți de enoriași.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

Dobra, la 22 Mai 1931.

Iosif Morariu
protopop.

Nr. 281/931.

G.

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a Suligheto, din protopopiatul Deva, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt următoarele:

1. Întregirea dotației dela stat.
2. Sesiune de 2 jugăre 800 st. □.
3. Birul parohial în bucate, de familie câte o măsură de 20 litri porumb sfărmat, dela 180 familii, din care 1/2 primesc cantorul și crâșnicul.
4. Venitele stolare, stabilite și aprobate uniform pentru toate parohiile protopopiatului.

Concurenții au să-și înainteze cererile în termenul dat, subsemnatului oficiu protopopesc, și cu avizul protopopului se pot prezenta în parohie și în biserică la sfânta liturgie.

Deva, la 16 Decembrie 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Deva în înțelegere cu consiliul parohial.

Iosif Morariu
protopop.

Nr. 273/931.

G.

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Panc cu filia Seliște, din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Dotație dela stat, conform calificăției.
2. Sesiune parohială de 19 jug. 992 st. □ arătură, fânaș și pășune.
3. Birul parohial, de fiecare familie o măsură de 30 litri porumb sfărmat.
4. Venitele stolare stabilite uniform pentru toate parohiile din protopopiat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ort.-rom. din Dobra, ear concurenții se vor prezenta în parohie spre a fi cunoscuți de enoriași.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

Dobra, la 22 Mai 1931.

Iosif Morariu
protopop.

Nr. 248/931.

G.

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III Boz, din protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele sânt următoarele:

1. Întregirea dotației dela stat.
2. Locuință în natură.
3. Sesiune 20 jug. parte arător, parte fânaș.
4. Stola obișnuită în tract.

Concurenții au să-și înainteze cererile, în termenul deschis, subsemnatului oficiu protopopesc și cu avizul protopopului se pot prezenta în parohie și în biserică la sf. liturgie.

Mercurea, 8 Ianuar 1932.

Oficiul protopopesc ort. rom. în înțelegere cu consiliul parohial.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Nr. 275/931.

G.

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Baștea, cu filia Holdea, din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dotației dela stat, conform coalei B.
2. Sesiune parohială de 9 jug. cad., fânaș și arătură.
3. Birul parohial obișnuit, în bucate, de fiecare casă o măsură de porumb.
4. Venitele stolare, statorite și aprobate pentru toate parohiile din protopopiat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ort.-rom. din Dobra, ear concurenții se vor prezenta în o Duminecă sau sărbătoare spre a fi cunoscuți de enoriași.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

Dobra, la 22 Mai 1931.

Iosif Morariu
protopop.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profeții mesianice în vechiul Testament“

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică „Andre-fană”, din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentru că să fie cât mai accesibile la instrucțiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înscrise cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55.—. Librăriilor și direcțiilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană

Reclama este
sufletul comerțului

ANUNT**Tuturor oficiilor protopopești și parohiale din arhiepiscopie**

Având în vedere dispozițiile testamentare ale fericitului mitropolit Șaguna precum și regulamentele pentru administrarea Librăriei și Tipografiei arhidiecezane, atragem atențiunea oficiilor parohiale și protopopești ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate și tipărituri oficiale precum și obiecte rituale și cărți bisericești să se procure dela Tipografia și Librăria arhidiecezană.

Aceste așezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale și protopopești.

Consiliul arhiepiscopesc

A apărut:**Un anahronism și o sfidare: STATUL ROMANO-CATOLIC ARDELEAN**

studiu istoric juridic

de

ONISIFOR GHIBU

profesor la Universitatea din Cluj, membru corespondent al Academiei Române

însoțit de

Concluziunile Comisiunii istorico-juridice privitoare la desființarea Statului Catolic

Prețul Lei 400.—, plus spese postale Lei 15.—

Se poate procura dela **Librăria Arhidiecezană din Sibiu**, trimițându-se prețul plus spesele postale prin mandat postal.

ORDINEA BAILOR**Baie în bazenul de înot și lecții de înot****Pentru bărbați:**

Luni: închis
Marți: dela 8—10 ore a. m. pr. urcate
Miercuri: dela 8—10 ore a. m.
Joi: dela 8—10 ore a. m.
Vineri: dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă: dela 8—10 ore a. m.
Duminecă: dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni: închis
Marți: dela 10—12 ore a. m. pr. urcate
Miercuri: dela 10—12 ore a. m.
Joi: dela 10—12 ore a. m.
Vineri: închis
Sâmbătă: închis
Duminecă: dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni: închis
Marți: dela 1 1/2—7 1/2 ore seara pr. ur.
Miercuri: dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Joi: dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Vineri: dela 10—12 ore a. m. și dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Sâmbătă: dela 10—12 ore a. m. și dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Duminecă: dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbați:**Băi de abur și de aier cald**

Luni: închis
Marți: dela 1 1/2—7 1/2 ore seara prețuri urcate
Miercuri: dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Joi: închis
Vineri: închis
Sâmbătă: dela 8—12 ore a. m., dela 1 1/2—5 p. m., dela 5—7 1/2 ore seara prețuri reduse
Duminecă: dela 7—12 ore a. m. prețuri urcate

Băi de cură

Luni: închis
Marți: dela 8—10 ore a. m. și dela 1 1/2—4 ore p. m.
Miercuri: dela 8—10 ore a. m. și dela 4—7 1/2 ore p. m.
Joi: dela 8—10 ore a. m. și dela 1 1/2—4 ore p. m.
Vineri: dela 8—10 ore a. m. și dela 4—7 1/2 ore seara
Sâmbătă: dela 8—10 ore a. m. și dela 1 1/2—4 ore p. m.
Duminecă: dela 7—10 ore a. m.

Pentru femei:**Băi de abur și de aier cald**

Luni: închis
Marți: închis
Miercuri: închis
Joi: dela 1 1/2—7 1/2 ore seara prețuri urcate
Vineri: dela 1 1/2—5 ore p. m. dela 5—7 1/2 ore seara prețuri reduse
Sâmbătă: închis
Duminecă: închis

Băi de cură

Luni: închis
Marți: dela 10—12 ore a. m. și dela 4—7 1/2 ore seara
Miercuri: dela 10—12 ore a. m. și dela 1 1/2—4 ore p. m.
Joi: dela 10—12 ore a. m. și dela 4—7 1/2 ore seara
Vineri: dela 10—12 ore a. m. și dela 1 1/2—4 ore p. m.
Sâmbătă: dela 10—12 ore a. m. și dela 4—7 1/2 ore seara
Duminecă: dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINA

Luni: închis
Marți: dela 8—12 ore a. m. și dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Miercuri: dela 8—12 ore a. m. și dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Joi: dela 8—12 ore a. m. și dela 1 1/2—7 1/2 ore seara

Vineri: dela 8—2 ore a. m. și dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Sâmbătă: dela 8—2 ore a. m. și dela 1 1/2—7 1/2 ore seara
Duminecă: dela 7—2 ore a. m.

În zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminecă.